

Edvard Grieg 150 år

I 1993 har den musikalske verden haft travlt med jubilæer; efter behag har man kunnet fejre blandt andet 450 året for William Byrds fødsel, 350 året for Claudio Monteverdis død, 100 året for Tchaikovskis og 50 året for Sergei Rakmaninovs – og for den sags skyld Fats Wallers – død. Hævet over alle disse har verdens opmærksomhed imidlertid i år været vendt mod en musikalsk personlighed fra det høje nord, nordmanden Edvard Grieg, som blev født i Bergen for 150 år siden. Interessen har været enorm: ved siden af utallige opførelser af hans musik, har han allerede været eller vil være genstand for videnskabelige symposier, mig bekendt i Norge – selvfølgelig – men også i Sverige, Frankrig, flere steder i U.S.A., og på søndag otte dage (d. 21. november) afsætter Canadian Broadcasting Corporation hele dagen til udsendelser om Edvard Grieg og hans musik. I betragtning af Danmarks nære tilknytning til Norge og Griegs nære tilknytning til dansk musikliv, har Københavns Universitets Musikvidenskabelige Institut og Dansk Selskab for Musikkforskning fundet det naturligt at også dansk musikvidenskab skulle være med i den almindelige anerkendelse af denne markante repræsentant for nordisk musik på verdensscenen.

Der er nogle der mener det er en uskik at fremhæve jubilæer. Det er selvfølgelig rigtigt, at en komponists musik i sig selv hverken er bedre eller dårligere efter 100 år end den var efter 99, men vi mennesker har det sådan, at vi er nødt til at holde styr på tidens forløb på én eller anden måde, og de fleste af os gør det ved at opdele tiden i mere eller mindre håndterlige enheder. Vi fejrer runde fødsels- og bryllupsdage og mindes betydningsfulde begivenheder, der fandt sted for et halvt eller helt århundrede siden. På samme vis, kan en historiker finde det nyttigt at tage et jubilæumsår som anledning til at gøre status over en personligheds betydning, og den koncentration af opmærksomhed, der samles omkring en

historisk person på en rund dato er således ikke tilfældig eller kunstig, men snarere periodisk. I Griegs tilfælde var hans 100-års dag i 1943 ikke et gunstigt tidspunkt til at fejre noget som helst, især ikke i Norge; så meget desto mere har man lyst til at gøre noget ud af det nu.

At gøre status kan virke inspirerende og det kan komme både emnet og interesserede til gavn. Året i år har betragtelig opfrisket den almindelige opmærksomhed omkring Grieg og affødt mange værdifulde udgivelser om ham og hans musik. Af størst betydning er nok gennemførelsen efter 20 års arbejde af hans samlede værker og begyndelsen på et projekt at indspille dem på CD. Af individuelle bidrag vil jeg kun gøre opmærksom på nogle få, som jeg har ved hånden:

F. Benestad og Bj. Kortsen, *Edvard Grieg: Brev til Frants Beyer 1872-1907* (Oslo 1993); F. Benestad og D. Schjelderup-Ebbe, *Edvard Grieg: Chamber Music* (Oslo 1993); Bergens Offentlige Bibliotek, *Edvard Griegs Dagbøger (1866-7 og 1905-7)* (Bergen 1993); Rune J. Andersen, *Grieg, et kjempende menneske* (Oslo 1993) L. Carley, *Grieg and Delius: A Chronicle of their Friendship in Letters* (London 1993); Mogens Wenzel Andreasen, *Grieg og Danmark* (København 1993); – og så, med en effektivitet som er enestående i musikvidenskabelige kredse, er de 29 foredrag der blev holdt ved det store internationale symposium i Bergen i juni måned allerede kommet på tryk som bind 19 af *Studia musicologica norvegica*, redigeret af Finn Benestad (Oslo 1993).

Som fremgår af beviset for ekspertise, der her har været fremlagt, har programkomitéen (som består af Jan Maegaard, Claus Røllum-Larsen, som repræsentant for Dansk Selskab for Musikforskning, og mig selv) været meget heldig med sammensætningen af vort symposium idag, og vi takker alle foredragsholdere for, at de ville være med og med deres tilstedeværelse sikre det videnskabelige niveau af vort møde.

Dog har vi haft to skuffelser: Da vi begyndte at planlægge et Grieg symposium, syntes vi det ville være ikke så lidt af et kup at få en af pionererne i Grieg-forskningen, Professor Kurt von Fischer, emeritus ved Universitetet i Zürich, fhv. præsident for The International Musicological Society, som disputerede i 1938 med *Griegs Harmonik und die nordländische Folklore* (Bern 1938), til at medvirke. Desværre følte Professor von Fischer, som fyldte 80 i år (også et pænt rundt tal), sig ikke i stand til at deltage, selv om han udtrykte sin glæde over at blive husket i denne sammenhæng. Dernæst forekom det os naturligt at en sondering i Danmark af Griegs indflydelse på det 20. århundredes musik skulle kulminere med nogle

betragtninger over Griegs forhold til Carl Nielsen. Torben Schousboe havde indvilliget i at afslutte dagens program med et sådant indlæg, men han har beklageligvis været nødt til at melde fra på grund af sygdom. Det har været umuligt at finde en erstatning for Torben Schousboes kendskab til Carl Nielsen i enhver sammenhæng, men for at dagen trods dette kan rundes af med at placere Grieg i forhold til dansk musikliv, og dermed samle nogle af trådene op fra Ole Feldbæks indledende redegørelse for forholdet mellem Norge og Danmark på Griegs tid, har jeg – *faute de mieux* – sat mig selv på som dagens sidste taler.

Musikvidenskabeligt Institut,
København, den 12. november, 1993

John Bergsagel
formand, programkomité